

Wolfgang Ginzl

(1. 11. 1933–14. 2. 2004)

ve vzpomínkách svých přátel

Byl to starý dům, do kterého jsem kdysi chodíval. Dřevěný a úctyhodný. Je to téměř půl století, kdy jsem do něj poprvé vstoupil, ale holubi na římsách libereckých domů se tehdy dusili stejnou jarní láskou, jaká přemáhá jejich pravnuky dodnes, a ve stále zanedbanějších zahradách dokvětaly žluté dřínky: bylo jaro, teprve dvanácté od skončení velké války. Padesát let je dlouhá doba. Mnoho domů od té doby ze severského germánského města zmizelo, jeho náměstí měnila tváře a sešlé tramvaje s otevřenými plošinami se dávno naposled dokymácely Pražskou ulicí po úzkých, křivých

kolejích. Ani úctyhodný dům, nízký a dřevěný, již v Rajské uličce nestojí, v roce 1967 jej městští stavitelé nechali strhnout. S domem tehdy zmizela i Rajská ulička a s ní i několik dalších, stejně úzkých na levém břehu Nisy. Vysoko nad zemí tam dnes lidé v betonovém sídlišti přemýšlejí o jiných věcech, než na které mysleli lidé v nízkých dřevěných domech, zaplněných za staletí nejpodivuhodnějšími věcmi, knihami, rytinami.

Předchozí odstavec jsem napsal proto, aby bylo patrné, že rodinu, ve které vyrůstal můj přítel Wolfgang Ginzler, jehož památce je dnešní článek věnován, znám již dlouho, velice dlouho. Starý dům postavil dva roky před Francouzskou revolucí liberecký měšťan a tkadlec Ginzler a se svou rodinou v něm pak tkal na dvou

ručních stavech látky. Dalších sto osmdesát let v něm žily i rodiny jeho potomků. Ze starého domu nezbylo nic: trám s letopočtem 1787, na památku vyříznutý ze strženého domu, shořel na Jizerce při nočním požáru jedné chalupy, zvané Hnojový dům, koncem srpna roku 1995.

Za lidmi, kteří v úctyhodném domě až do jeho konce žili, jsem tehdy, dvanáct let po válce, chodíval. Za mnoho jim vděčím. Přistěhoval jsem se toho jara do Liberce z Prahy, bylo mi třiadvacet let, získal jsem tady po promoci zaměstnání. Nikdy před tím jsem v tom severním městě nebyl, nikoho v tom cizím městě mezi horami neznal. Připadal jsem si úplně opuštěný, osamocený. Mezi své bratry a sestry, rodiče, prarodiče a příbuzné mě zavedl nejstarší z pěti sourozenců Ginzlových a Wolfgangův bratr,

tkadlec Gustav. Seznámil jsem se s ním náhodou kdesi v Jizerských horách, kterými jsem o nedělích planě bloudíval. Spřátelili jsme se a on mě pak vodil tehdy liduprázdnými horami k osamělým žulovým věžím a učil mě na ně lézt a nezřítit se. Stanul jsem tak s ním na vrcholech mnoha jizerských skal. S ním jsem poznával i krásu a tajemnost jizerskohorských rašelinišť a blaženě jsme běhávali po jejich divoce se vlnícím povrchu. Společně jsme se opatrně spouštěli po kluzkých, zteřelých žebřících po staletí opuštěných, polozavalených dolů na Panenské Hůrce a hledali v nich netopýry. Deštivý týden jsem strávil s ním a jeho sestrou Isoldou ve stanu u Zeleného plesa na tatranském zájezdu libereckých horolezců. Gustav byl o rok a půl starší než já a z nevelkého platu tkalcovského dělníka živil celou

devítičlennou rodinu, rodiče byli již staří a sourozenci chodili do školy. I na tehdejší poměry žili Ginzeloři neuvěřitelně skromně, dnes by byla taková chudoba nepředstavitelná.

Občas, když jsme se s Gustavem vraceli do Liberce z našich, někdy i několikadenních letních nebo zimních toulek, pozval mě k nim domů na večeři. Byli jsme často odřeni od skal, s kalhotami obalenými jizerským rašeliníkem nebo rezavým blátem ještědských štol, ale vzhled šatů nevadil, bylo jen nutné přijít včas a přesně k rodinné večeři. Na to přísně a patriarchálně dbal starý pan Ginzel, tehdy již nemocný a revmatizmem pokroucený. Prastará babička seděla u společného stolu bez jediného pohybu, s pohledem upřeným již do jiných, dalekých říší. Nepamatuji, že bychom někdy večeřeli něco jiného

než černý chléb s tvarohem a pažitkou, ale jejich uctivá rodinná soudržnost na mne hluboce působila. V takovém prostředí tedy vyrůstal Gustavův bratr Wolfgang. Byl o tři dny mladší než já.

Vídal jsem ho tehdy jen občas, protože ještě studoval v Praze Vysokou školu chemicko-technologickou. Jako německé dítě nesměl několik prvních let po válce chodit ani do obecné školy, a se studiem začal proto s několikaletým zpožděním. Byl veselý, ze sourozenců možná nejkomunikativnější, sportovně nadaný, spojovalo mě s ním i společné znamení zvěrokruhu. Bratři bydleli až pod střechou ve stářím zčernalé mansardě, přeplněné lany, lyžemi, sněžnicemi, ruksaky, spacími pytli, staletými skříněmi. Z jedné z nich vytáhl Wolfgang několik let starý

snímek jejich rodiny a dal mi jej na památku. Oba bratři na něm hrdě drží horolezecké lano, na krk si pověsili tehdejší módní výkřik sjezdového lyžování – kandaharová péra. Gustav o svém mladším bratrovi mluvil s úctou, obdivoval jeho vynikající horolezecké schopnosti, které jej přivedly až do národního mužstva, do státní reprezentace. Téhle významné etapě Wolfgangova života v horách a ve skalách je ale věnována až druhá vzpomínka.

Mě s Wolfgangem spojovaly fotografie Jizerských hor. Ne moje – i když do doby, než jsem poznal, že jiní to umějí líp, jsem v těch krásných horách udělal tisíce snímků – ale jeho. Fotografoval své rodné hory od dětství, stále se zlepšoval, jeho snem byla autorská kniha vlastních fotografií. Neuměl se ale po této

stránce prosadit a byl natolik skromný a plachý, že jeho snímky se objevovaly jen v publikacích ve společnosti jiných autorů. V roce 1971 jsem jako editor zařadil jeho snímky do fotografické knihy Jizerské hory, vydané Severočeským nakladatelstvím, o sedmnáct let později jsem textem doprovodil jeho soubor pouhých dvanácti barevných pohlednic. Roku 1983 jsem použil jeho krásný snímek Velké Jizerské louky na desky Turistického průvodce Jizerskými horami. Několik snímků měl i v kolektivní publikaci Jizerské hory – oblast ticha z roku 1976. Asi největší radost udělalo Wolfgangovi spoluautorství na trojím vydání (1978 až 1983) monumentální „obrazovky“ Jizerské ticho.

Dvakrát v životě se už zdálo, že se mu jeho sen o vlastní knize splní, dvakrát

prohrál. V roce 1989 jsme připravili pro nakladatelství Olympia knihu jeho fotografií Jizerských hor a mých textů. Smlouva byla podepsána, snímky připraveny, do tisku zbývalo jen několik týdnů. Konec toho roku ale všechno změnil, přišly jiné doby, jiné ekonomiky, nakladatel od smlouvy odstoupil. O druhé prohře se mi píše hůř. Z Wolfganga Ginzela se stal zámožný člověk, majitel sklářské firmy. Rozhodl se, že si knihu svých fotografií vydá sám a chtěl, abych i tentokrát texty k ní napsal já. Slíbil jsem mu to a seznámil ho i s vynikajícím nakladatelem. Přemluvil jsem ho také k tomu, aby výběr snímků neomezil jen na Jizerské hory, ale aby čtenářům ukázal i své špičkové fotografie asijských velehor, arizonských pouští, jihoamerických And. Rád souhlasil a navrhl, abychom

se sešli v úterý 17. února v jeho krásném domě nad jabloneckou přehradou a snímky pro knihu definitivně vybrali. Tři dny před naší schůzkou zcela neočekávaně na Jizerce zemřel. U stejného stolu, za kterým jsme spolu nedávno seděli při natáčení reportáže časopisu Krkonoše o našich sedmdesátinách.

Miloslav Nevrlý

Džentlmen mezi skalami

Po dvě desítky let se koncem května pravidelně scházeli příznivci horolezectví pod hřebeny Jizerských hor v obci Bílý Potok. Přicházeli sem turisté i zkušení lezci, přijížděli z blízka i z daleka, aby zde v příjemném prostředí strávili několik dnů. Wolfgang Ginzel býval pravidelně mezi nimi. Společně s dalšími kamarády vodil účastníky srazů k jizerskohorským skalám a stoupal s nimi na vrcholy. Míval kolem sebe neustále houf přátel a známých a každé ráno s ním odcházela do skal snad nejpočetnější skupina lezců. Jeho znalost hor, vytříbená horolezecká technika i schopnost poutavého vyprávění, zejména však jeho přátelský přístup

ke každému, ať zkušenému či začátečníkovi – to vše jej předurčovalo k tomu, aby patřil k nejoblíbenějším osobnostem těchto setkání. Bylo zřejmé, že se tady i Wolfgang cítil jako ryba ve vodě.

Když se pořadatelům podařilo v roce 1994 přivést do Jizerských hor Petera Habelera, nemohl tady Wolfgang chybět. A kam jinam by měl zavést prvního přemožitele Everestu bez kyslíkových lahví, než ke Zvonu, na který společně vystoupili.

Lásku k Jizerským horám a jejich žulovým věžím zdědili sourozenci Ginzelovi po rodičích. Starý pan Ginzel byl přes padesát let členem liberecké sekce Alpenvereinu. Když jsme před časem s Wolfíkem listovali ve staré vrcholové knížce z jizerskohorské Věže Grálu, najednou mi vzrušeně ukázal zápis napsaný

jeho otcem v roce 1920. Vyprávěl mi, jak již od dětských let chodili společně do hor a vzpomínal také na výlet, na který se vydali s otcem, bratrem Gustavem a s jejich přítelem Rudolfem Kauschkou. Bylo to v roce 1947 a Kauschka, průkopník zdejšího horolezectví, byl tenkrát na své poslední vycházce do Jizerských hor před jeho nuceným odchodem do vyhnanství.

Za několik let se z Wolfganga stal vynikající lezec. Společně se sourozenci, ale zejména s Adixem Maiem vytvářel prvovýstupy, které dodnes patří ve zdejších horách k nejoblíbenějším. Jeden z granitových obrů našich hor však pro Wolfganga znamenal mnohem více, než všechny ostatní dohromady. Byl to Zvon. V roce 1952 na něj s bratrem Gustavem vystoupili novou cestou a ta dodnes

patří k jednomu ze dvou nejčastěji používaných výstupových směrů. Zvon se pro Wolfganga stal jakousi modlou. Loučil se zde s Jizerskými horami před výpravami do dálav a přicházel sem znovu, když se z daleka vracel. Říkával, že se musí zase přihlásit v domovských horách.

Když uplynulo přesně padesát let od jeho prvovýstupu, uspořádal s blízkými a přáteli na Zvonu malou slavnost.

Vystoupil na něj tak jako tenkrát, samozřejmě na nebezpečnějším konci horolezeckého lana. Oslavil tady symbolicky i svoji sedmdesátku: 1.

listopadu minulého roku přišel ke Zvonu s osmiletou Edith a sám vylezl na vrchol. Tehdy byl na Zvonu, na který vylezl – jak sám tvrdil – více než dvěstěkrát, naposled. Kdo zná obtížnost výstupu, ten musí smeknout před takovým výkonem.

Sám si však nejvíce považoval prvního přelezu padesátimetrové údolní stěny Nosu. V polovině padesátých let patřil tento sráz k posledním velkým lezeckým problémům v našich horách. Věděl o něm už Kauschka a chystalo se na něj více špičkových lezců, ale teprve v roce 1959 uzrála doba. Během dvou říjnových dnů Wolfgang s přáteli obtížnou stěnou prostoupili.

Ze žulových a pískovcových skal se brzy dostal do velehor. V létě i v zimě navštěvoval Vysoké Tatry a potom, už jako člen reprezentačního mužstva, odjel v roce 1964 na Kavkaz. Tam se mu společně s Milošem Matrasem podařil čtyř a půldenní, mimořádně obtížný traverz pět tisíc metrů vysoké Bezingijské stěny. O rok později mu za tento výkon byl udělen titul mistra sportu. V tehdejší době ještě nebylo

možné svobodně cestovat po světě, a tak se až v letech 1988 a 1990 dostal Wolfgang na Pamír. Při druhé návštěvě vystoupil i na svůj nejvyšší dosažený vrchol – 7134 metrů vysoký Pik Lenina.

Vraťme se ale domů. Hezké chvíle jsem strávil s Wolfíkem při mém pokusu o sestavení mozaiky jizerskohorské horolezecké minulosti. Sedávali jsme u něho doma a on jednou odkudsi ze skříně přinesl alba s malými fotografiemi. Fotky mu připomínaly horolezecké výpravy do hor domácích i velmi vzdálených. O každé z nich dovedl s láskou a s nadšením jemu vlastním něco povědět, bez nostalgie vzpomínal na dávné přátele, známé i neznámé lezce, na nejhezčí výstupy a na ubohý materiál, který měli ve svých lezeckých začátcích k dispozici. Jsem

přesvědčen, že Wolfík byl v těch okamžicích šťastným člověkem.

Nejednou mi též vyprávěl o jeho sportovní filosofii a jeho názorech na etiku horolezectví. Jako by to slovo mívalo kdysi jiný smysl, než v dnešním uspěchaném světě, ženoucím se za rekordy. Technickou čistotu výstupů řadil na nejpřednější místo a počet prvovýstupů pro něj měl jen nepatrný význam.

Jen těžko se smíruji s tím, že již nikdy nezahlédnu trochu houpavou chůzi trénovaného horala, která jej už na dálku prozrazovala. Byl všestranným sportovcem, výborným znalcem Jizerských hor a především upřímným kamarádem. S Wolfgangem Ginzelem odešel jeden z posledních velkých džentlmenů staré horolezecké gardy.

Otokar Simm

**Zdroj: Časopis Krkonoše,
<http://krkonose.krnap.cz/>**